

[Indenrigsministeren]

Lovforslaget er stort set identisk med det lovudkast, der er udarbejdet af Indenrigsministeriets valglovsudvalg af 1983, og som indeholdes i udvalgets 2. delbetænkning nr. 1138/1988, »Ny kommunal valglov og ny Europa-Parlamentsvalglov«.

Det er i lovforslaget foreslået, at loven skal træde i kraft 1. januar 1989, således at den nye lov kan finde anvendelse ved førstkommande valg til Europa-Parlamentet, der i Danmark skal afholdes torsdag den 15. juni 1989.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hermed tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien.

(Lovforslag nr. L 76).

Lovforslaget svarer i det væsentlige til det lovforslag, som blev fremsat den 28. oktober 1987 (L 45), og som bortfaldt i forbindelse med nyvalg til Folketinget i maj 1988.

Det foreliggende lovforslag har til hovedformål at tilvejebringe en forbedring af de sindslidendes retsstilling i forbindelse med indlæggelse, ophold og behandling på psykiatrisk afdeling i tilfælde, hvor anvendelse af tvang kan komme på tale.

Med en vedtagelse af lovforslaget vil den nu gældende sindssygelov, lov nr. 118 af 13. april 1938 om sindssyge personers hospitalsophold, der har været i kraft i 50 år, samtidig blive ophævet.

Lovforslagets tilblivelse skal bl.a. ses på baggrund af, at der i de senere år – også her i Tinget – har været rejst spørgsmål om, hvorvidt sindssygeloven fra 1938 fortsat kan anses for tidssvarende, eller om der er behov for en revision af lovgivningen med hovedvægten lagt på en forbedring af de psykiatriske patienters retssikkerhed.

Spørgsmålet om en lovrevision er nærliggende og naturlig, både når man tager den udvikling, der har fundet sted vedrørende behandlingen af og holdningen til psykiske lidelser i betragtning, og under hensyn til de krav af retssikkerhedsmæssig karakter, der i dag må stilles til en lovgivning, som giver mulighed for indgreb i borgernes tilværelse.

Det udvalg, som Justitsministeriet på baggrund af drøftelser her i Folketinget nedsatte i 1983 til at overveje spørgsmålet om en lovrevision, har anbefalet, at sindssygeloven fra 1938 afløses af en ny lov, og har i den forbindelse udarbejdet et lovudkast med ledsagende bemærkninger.

Det foreliggende lovforslag bygger i overensstemmelse med indstillingen fra det nævnte udvalg på det grundsynspunkt, at anvendelse af tvang i forbindelse med indlæggelse og behandling på psykiatrisk afdeling skal forebygges og undgås i det omfang, det overhovedet er muligt, men at tvang på den anden side ikke helt kan undværes på dette område.

Som hovedpunkter i lovforslaget kan nævnes, at betingelserne for at anvende tvang foreslås skærpet og præciseret.

Med henblik på at formindske brugen af tvang mest muligt foreslås det som et grundlæggende princip, at tvang kun anvendes, når alle andre muligheder er udtømt, og at den tvangs-anvendelse, der i så fald kommer på tale, begrænses til det absolut nødvendige.

Det foreslås i den forbindelse bl.a., at al tvang skal registreres og indberettes, og der indføres regler om obligatorisk efterprøvelse af fortsat frihedsberøvelse efter faste terminer. Der opstilles endvidere en regel om fast vagt til bæltefikserede patienter.

Til afløsning af den eksisterende tilsynsvejledning foreslås indført en ordning med patientrådgivere, hvilket vil indebære en styrkelse af den støtte, som patienter, der er undergivet tvang, vil få. Der foreslås oprettet patientråd eller afholdt patientmøder for derved at øge patienternes medindflydelse på egne forhold.

Endvidere foreslås regler om obligatorisk udarbejdelse af behandlingsplan for enhver, der indlægges på psykiatrisk afdeling, og regler om informeret samtykke, der skal sikre, at patienterne i videst muligt omfang hele tiden har kendskab til og er indforstået med den behandling, der foretages.

Endelig indeholder lovforslaget bestemmelser om en helt ny klageordning, hvorved der tilsigtes en forbedring af behandlingen af klagesager på dette område. Der er på dette punkt foretaget ændringer i forhold til det tidligere fremsatte lovforslag, idet der til afgørelse af klager over tvangsbehandling m.v. foreslås oprettet lokale patientklagenævn. Ud over den